Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0823U101903

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 20-12-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ № 0302-3к/228 від 15.02.2024 р.

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гладкова Марина Валеріївна

2. Maryna Hladkova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0941-6227

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 30-01-2024

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 3615

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.01.27, 17.01.27.17, 17.01.09, 17.09

Тема дисертації:

1. Мотивні домінанти в прозі В. Дрозда 1970–1980-х років

2. Motif dominants in V. Drozd's prose of 1970–1980s

Реферат/анотація:

1. Українська література другої половини ХХ століття представлена іменами визначних митців, з-поміж яких необхідно назвати В. Дрозда. У дисертаційній роботі розглянуто праці, присвячені доробку письменника, виділено основні елементи поетики творів, на які звертали увагу науковці. У такий спосіб було з'ясовано, що на сьогодні відчувається потреба в поглибленому аналізі певних аспектів його творчості, зокрема мотивних домінант, які є важливими маркерами концепцій художніх текстів та індивідуального стилю автора. Важливо зауважити, що проза В. Дрозда періоду 1970–1980-х років ілюструє балансування в межах двох способів зображення дійсності – соцреалістичного та химерного – і врешті утверджується неповторний почерк письменника. Визначено, що таке роздвоєння авторського мислення зумовлене культурно-політичними умовами доби, що, незважаючи на певні ознаки деканонізації, все одно прикметна догматичністю, цензурним режимом і заохоченням влади до кон'юнктурного прозописання, про яке В. Дрозд розкаже устами персонажа-Петруні в романі «Спектакль» (1985). Об'єкт і предмет дослідження спонукав нас звернутися до осмислення літературознавчих понять мотиву, домінанти, а також простежити провідні

ознаки соцреалізму та химерної прози, специфіку їхнього вираження в словесному мистецтві. Спираючись на означений вище теоретико-методологічний комплекс, ми виділили мотивні домінанти прози В. Дрозда 1970–1980-х років: ідеологічної свідомості, стоїчної особистості, екології душі (для творів, у яких домінують риси соцреалізму); роздвоєння, маскування, перетворення (для химерних художніх текстів). У відображенні названих домінант письменник послуговується літературними засобами і прийомами: контрасту, антитези, гіперболи, ретроспекції, психологізму; бінарними опозиціями («свій – чужий», «високе – низьке», «матеріальне – духовне», «місто – село», «раціональне – ірраціональне», «звірине – людське» та іншими), архетипами (Тіні, Матері, Дитини, Вогню, Лісу) тощо. У романах соцреалістичної поетики – «Ритми життя» (1974), «Дорога до матері» (1978), «Земля під копитами» (1979), «Інна Сіверська, суддя» (1985) – В. Дрозд змальовує сильного і виняткового позитивного героя з акцентом на морально-етичні риси, романтизуючи його образ. Проте в названих творах автор, незважаючи на яскраво виражені радянські міфологеми, намагається показати особистість з наголосом на її мікросвіті та поєднати соціальну проблематику з філософською. Новаторство В. Дрозда повною мірою ілюструється його химерною прозою. Найяскравішими зразками періоду 1970–1980-х років є повість «Ирій» (1974), романи «Вовкулака (Самотній вовк)» (1982), «Спектакль» (1985). У цих творах епік у завуальованих, театралізованих формах наголошує на амбівалентній сутності людини. Він художньо втілює ідеї трансформації, множинності (маскування, перетворення, роздвоєння) особистості, що вимушена вдаватися до передбачених стратегій поведінки, аби функціонувати в радянському соціальному середовищі. У дисертації з'ясовано, що два вияви творчості митця – химерний та соцреалістичний – мають різні мотивні домінанти, які сприяють розумінню авторської концепції, увиразнюють своєрідність поетики героя в аналізованих текстах і відображають особливості літературного процесу другої половини XX століття. Виявлення та вивчення мотивних домінант прози В. Дрозда 1970–1980-х років є перспективним дослідженням, адже сприяє ґрунтовному аналізу його художньої спадщини.

2. Ukrainian literature of the second half of the 20th century is represented by the names of prominent artists, among whom V. Drozd should be mentioned. The dissertation examines the works devoted to the writer's work, highlights the main elements of the poetics of the works, to which scientists paid attention. In this way, it was found that today there is a need for an in-depth analysis of certain aspects of his work, in particular, motive dominants, which are important markers of the concepts of artistic texts and the author's individual style. In our paper, it was found out that V. Drozd's prose of the 1970s and 1980s deserves a scientific rethinking. It illustrates balancing within the two ways of depicting reality, namely socialistic realist and chimeric and finally establishes the writer's unique handwriting. It is determined that such a splitting of the author's thinking is due to the cultural and political conditions of the time, which, despite certain signs of decanonization, is still noteworthy by dogmatism, censorship and the encouragement of the authorities to the opportunistic prose writing, which V. Drozd will tell through the character-Petruni's lips in the novel «Spectacle» (1985). The object and subject of the research forced us to turn to the understanding of the literary concepts of motive, dominant, as well as trace the leading signs of socialist realism and chimerical prose, the specifics of their expression in verbal art. Based on the above theoretical and methodological complex, we identified the motif dominants of V. Drozd's prose of the 1970s and 1980s: ideological consciousness, stoic personality, ecology of the soul (for works dominated by the features of socialist realism); bifurcation, masking, transformation (for chimerical artistic texts). In the reflection of these dominants, the author uses literary means and techniques of contrast, antithesis, hyperbole, retrospection, psychologism; binary oppositions («one's own» – «another's», «high – low», «material – spiritual», «city – village», «rational – irrational», «beast – human» and others), archetypes (Shadow, Mother, Child, Fire, Forest), etc. In the novels of socialist realist poetics, namely «Rhythms of Life» (1974), «The Road to the Mother» (1978), «The Land Under the Hooves» (1979), «Inna Siverska, the Judge» (1985), V. Drozd depicts a strong and exceptional positive character with an emphasis on moral and ethical features, romanticizing his image. But the writer, despite the pronounced Soviet mythologems, tries to preserve the freedom of the author's speech by demonstrating a personality with an emphasis on its microcosm and combining social problems with philosophical ones. V. Drozd's innovation is fully illustrated by his chimerical prose. The most striking examples of the period of the 1970s and 1980s are the story «Iriy» (1974), the novels «Vovkulaka (Lone Wolf)» (1982), «Spectacle» (1985). In these works, the

writer emphasizes the ambivalent essence of human in veiled, theatrical forms. He artistically embodies the ideas of transformation, plurality (bifurcation, masking etc.) of personality, which is forced to resort to the envisaged behavior strategies to function in the Soviet social environment. The paper found that two manifestations of creativity of the artist, namely chimerical and socialist realist ones, have different motif dominants that contribute to the comprehension of the author's concept and artistic thinking, express the originality of the hero's poetics in the analyzed texts, and reflect the peculiarities of the literary process of the second half of the twentieth century. The identification and study of the motif dominants of V. Drozd's prose of the 1970s and 1980s is a promising study because it contributes to the substantiated analysis of his artistic heritage.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Гладкова М. В. Інтерпретація есхатологічного міфу в повісті «Ирій» В. Дрозда. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends. Collection of scientific papers «□□ГО□» with Proceedings of the II International Scientific and Practical Conference, May 28. Oxford–Vinnitsia: P. C. Publishing House & European Scientific Platform, 2021. Vol. 1. P. 230–231. DOI: https://doi.org/10.36074/logos-28.05.2021.v1.73 URL: https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/12943/11928
- Гладкова М. В. Мотив «екології душі» в романі В. Дрозда «Земля під копитами». Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Журналістика. 2022. № 1. Т. 33 (72). Ч. 2. С. 195–201. DOI: https://doi.org/10.32838/2710-4656/2022.1-2/33 URL: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/1_2022/part_2/33.pdf
- Гладкова М. В., Головко Л. Г. Мотив маски в повісті «Ирій» В. Дрозда. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: «Філологія». 2018. Вип. 78. С. 115–119. URL: https://periodicals.karazin.ua/philology/article/view/11106/14872
- Гладкова М. В. Мотив польоту в повісті «Ирій» В. Дрозда. The XII International Science Conference «Current issues, achievements and prospects of Science and education», May 03–05, 2021, Athens, Greece. P. 197–199. URL: https://eu-conf.com/wp-content/uploads/2021/05/XII-Conference-Current-issues-achievements-and-prospects-of-Science-and-education.pdf
- Гладкова М. В. Проза В. Дрозда 1970–1980-х років: до проблеми сприйняття літературознавцями. Закарпатські філологічні студії. 2022. Вип. 21. Т. 1. С. 265–272. DOI: https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.21.1.50 URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/21/part_1/50.pdf
- Гладкова М. В. Рецепція роману «Вовкулака» В. Дрозда в оцінках літературознавців. Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки. 2021. № 1. С. 216–223. DOI: https://doi.org/10.26661/2414-9594-2021-1-30 URL: http://journalsofznu.zp.ua/index.php/philology/article/view/2422/2315
- Гладкова М. В. Художнє втілення стоїчних мотивів у романі В. Дрозда «Інна Сіверська, суддя». Закарпатські філологічні студії. 2022. Вип. 26. Т. 1. С. 261–267. DOI: https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.1.50 URL: http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/26/part_1/50.pdf
- Гладкова М. Художній час і простір у повісті «Ирій» В. Дрозда. Матеріали доповідей X Регіональної студентської наукової конференції, 12 квітня 2017 р., Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2017. С. 62–67.

- Головко Л., Гладкова М. Міфопоетика повісті В. Дрозда «Ірій». Актуальні питання суспільних наук та історії медицини. Спільний українсько-румунський науковий журнал. 2018. № 3 (19). С. 63–66. DOI: https://doi.org/10.24061/2411-6181.3.2018.60 URL: http://e-apsnim.bsmu.edu.ua/article/view/2411-6181.3.2018.60

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Головко Людмила Григорівна

2. Liudmyla Holovko

Кваліфікація: к. філол. н., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5948-7747

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кобилко Наталія Андріївна

2. Nataliia Kobylko

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8123-4156

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тарнашинська Людмила Броніславівна
2. Liudmyla Tarnashynska

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2540-2658

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417265

Місцезнаходження: вул. Михайла Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кремінська Інна Миколаївна
2. Inna Kreminska

Кваліфікація: к.філол.н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0918-0357

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравець Олена Миколаївна
2. Olena Kravets

Кваліфікація: к. філол. н., 10.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0339-7616

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, буд. 4, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Матвєєва Тетяна Степанівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Матвєєва Тетяна Степанівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Шевченко Андрій Олександрович
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна